

Kraków – warto wiedzieć

Kościół i świat współczesny

Biskup Grzegorz Ryś – „Kościół i świat potrzebują się wzajemnie”.

W dwóch miejscach, w auli PAU i w krakowskiej parafii prawosławnej, odbywały się obrady konferencji zatytułowanej „Kościół i świat współczesny”. Była to trzecia z cyklu konferencji naukowych rozważających zagadnienie „Miejsce chrześcijaństwa we współczesnym świecie”.

Organizatorem cyklu jest Katedra Kultury Bizantyńsko-Pravosławnej w Instytucie Rosji i Europy Wschodniej na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ, natomiast współorganizatorami – Komisja Kultury Słowian PAU i Prawosławna Parafia pw. Zaśnięcia NMP w Krakowie.

– Pomysł podjęcia tej problematyki wynika z przeświadczenia, że gwałtowności cywilizacyjnych i politycznych przemian we współczesnym świecie towarzyszy nieobecność w naukowej refleksji nad tymi wydarzeniami perspektywy chrześcijańskiej, z uwzględnieniem dwóch horyzontów oceny współczesnych zjawisk: łacińskiego i prawosławnego. Jak się okazało, tego rodzaju dialog pomaga zrozumieć istotne różnice w pojmowaniu takich kategorii, jak: człowiek, państwo i Kościół, polityka, wspólnota społeczna, edukacja, historia, sztuka – powiedziała nam prof. Hanna Kowalska-Stus.

Pierwsze spotkanie miało charakter rozpoznawczy, ubiegłoroczne – drugie – poświęcone było niezwykle brzemienne w skutki problemowi niemożności uzgodnienia we współczesnym świecie, kim jest człowiek.

Otwierając obecną, trzecią konferencję, biskup Jerzy (Pańkowski) poruszył zagadnienie eklesjalnego wymiaru współczesnego chrześcijaństwa. Jak podkreślił w swoim referacie: „Nie istnieje chrześcijaństwo bez Cerkwi. To w Kościele chrześcijańska dogmatyka przemienia się w chrześcijańskie życie”. Biskup Grzegorz Ryś przedstawił relację Kościoła katolickiego ze światem po Soborze Watykańskim II. Uwypuklił znaczenie terminu przyjaźń dla określenia cechy konstytutywnej dialogu Stolicy Apostolskiej ze światem. Kościół ofiarowuje swoją przyjaźń, swoje posługiwanie, swoją moralną siłę. Zwracając się do uczonych, powiedział: jesteśmy przyjaciółmi waszego powołania – bycia poszukującymi. Do artystów mówił: kiedy jesteście przyjaciółmi prawdziwej sztuki – my też jesteśmy Waszymi przyjaciółmi. Kościół przekazuje Wam swoje przesłanie przyjaźni. Na koniec stwierdził: „Kościół i świat potrzebują się wzajemnie”.

Konferencja obejmowała takie zagadnienia, jak: „Teologowie o Kościele współczesnym”, „Kościół wobec wyzwań współczesnej nauki”, „Manifestatio credendi we współczesnym świecie”, „Kościół. Społeczeństwo. Polityka”, „Kościół a kultura współczesna”, „Kościoty i wyzwania”, „Doświadczenia wspólnotowe”.

Dla przykładu: prof. Bogdan Szlachta przedstawił kilka problemów dotyczących obecności Kościołów i ich nauczania w sferze publicznej. Tematem wykładu s. dr hab. Teresy Obolevitsch był problem relacji między nauką a religią w perspektywie wschodniej i zachodniej. Ks. dr hab. Michał Janocha zastanawiał się nad miejscem chrześcijaństwa we współczesnym świecie, gdzie ono jest – w centrum czy na peryferiach?

Podczas spotkania w parafii prawosławnej. Od lewej: prof. Lucjan Suchanek, prof. Hanna Kowalska-Stus, ks. Jarosław Antosiuk

Fot. Marian Nowy

Ks. prof. Andrzej Zwoliński mówił na temat udziału Kościoła w wychowaniu politycznym społeczeństwa, dr Paweł Wróblewski przedstawił krytyczne spojrzenie greckiego prawosławia na ekumenizm jako narzędzie globalizacji, o. dr Symeon (Tomaczyński) poddał krytycznej analizie fenomen politycznej poprawności, a prof. Anna Rażny przedstawiła stosunek Kościoła katolickiego do ideologii genderyzmu. Ks. prof. Maksym Kozłow poruszył problem małżeństw mieszanych prawosławno-katolickich: „przed obydwojema Kościołami stoi niezwykle trudne zadanie uregulowania kwestii małżeństw mieszanych” – podkreślił w swoim wystąpieniu. O katechezie w diasporze mówił ks. Mirosław Drabiuk, a ks. prof. Krzysztof Kościelniak w niezwykle emocjonalnym wystąpieniu przedstawił sytuację i tożsamość Koptów na przełomie XX i XXI wieku, zastanawiając się, jaki jest ich status: obywateli czy członków mniejszości?

– Wszystkie spotkania były bardzo owocne, zgromadziły uczonych z uczelni Krakowa, Warszawy, Wrocławia, Częstochowy, Moskwy, Mińska, Kijowa, Lwowa, Londynu i Bose – współpracowników Patriarchatu Moskiewskiego, rosyjskich wydawnictw, prasy i internetu, środowisk Kościoła katolickiego i prawosławnego Polski, Rosji, Białorusi, Ukrainy, Włoch i Anglii – mówiła prof. Hanna Kowalska-Stus.

Książkę z referatami z pierwszej konferencji prawosławny arcybiskup łódzki i poznański – Szymon (Romańczuk) przekazał 17 sierpnia ubiegłego roku patriarche moskiewskiemu – Cyrylowi i metropolicie przemyskiemu – Józefowi Michalikowi.

Biorąc pod uwagę różnicę w randze obu wydarzeń, cel jaki leży u podstaw jest ten sam – współpraca środowisk chrześcijańskich w diagnozowaniu zjawisk kulturowych, społecznych i politycznych we współczesnym świecie.

MARIAN NOWY